

Ondersteuningsaanbod passend of inclusief onderwijs

Hoe wij op school zorgen voor passend en inclusief onderwijs

In dit deel van de informatiegids leggen we uit hoe wij op ons kindcentrum zorgen voor goed onderwijs voor *alle* kinderen. Dat noemen we *passend onderwijs* of *inclusief onderwijs*. We vertellen eerst wat het verschil is tussen die twee. Daarna kunt u lezen hoe wij dat op het kindcentrum aanpakken en wat u als ouder/verzorger kunt verwachten.

Soms heeft een kind extra hulp nodig om goed te kunnen leren of zich te ontwikkelen. Die extra hulp noemen we *ondersteuning*. Ondersteuning kan van alles zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

- een aangepaste opdracht of ander leermateriaal;
- extra uitleg in een klein groepje;
- meer tijd om te oefenen;
- hulp van een specialist, zoals een logopedist of gedragsdeskundige.

We kijken altijd goed naar wat een kind nodig heeft. Bijvoorbeeld:

- als het lezen lastig blijft,
- als een kind juist moeilijkere opdrachten nodig heeft,
- of als een kind steun nodig heeft om mee te kunnen doen tijdens het buitenspelen.

Misschien maakt u zich als ouder wel eens zorgen. Uw kind praat weinig, heeft moeite met bewegen of komt moeilijk tot spelen. Dan wilt u natuurlijk weten: *Wat doet het kindcentrum dan? Bij wie kan ik terecht?* In dit deel van de informatiegids geven we daar antwoord op.

Zijn er na het lezen nog vragen? Stel ze gerust aan de leerkracht van uw kind. Zit uw kind nog niet bij ons op school, maar denkt u daarover? Loop gerust eens binnen, of neem contact met ons op via telefoon of e-mail voor een afspraak.

Over passend en inclusiever onderwijs

Wat is passend onderwijs?

Met passend onderwijs bedoelen we dat elk kind in de plaats of regio waar hij of zij woont, het onderwijs krijgt dat bij hem of haar past. De meeste kinderen kunnen de lessen op school goed volgen. Maar niet ieder kind is hetzelfde. Sommige kinderen hebben op school extra hulp nodig. Die extra hulp kunnen we als basisschool vaak prima bieden. Voor kinderen die bijvoorbeeld moeite hebben met lezen of rekenen hebben we zelf goede specialisten op de kindcentra.

Soms organiseren we extra ondersteuning voor een kind met hulp van andere partners. Meer informatie over welke ondersteuning wij als kindcentrum precies kunnen bieden vind u [hier](#).

Wat is inclusief onderwijs?

De landelijke overheid streeft ernaar dat in 2035 alle scholen inclusief onderwijs bieden. In Papendrecht en Sliedrecht zijn we al volop gestart met de beweging naar inclusiever onderwijs. Binnen inclusief onderwijs houden we er rekening mee dat er altijd kinderen zullen zijn die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. In de komende jaren versterken we de school daarom met expertise vanuit gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere partners in de wijk. Zo zullen steeds meer leerlingen op de reguliere school hulp en ondersteuning krijgen zoals in het speciaal (basis) onderwijs, alleen dan thuisnabij. Kinderen leren zo beter, hebben meer oog voor diversiteit, minder reistijd en meer sociale contacten.

In Papendrecht en Sliedrecht is al een flink aantal basisscholen op weg gegaan om inclusiever onderwijs te bieden. Dit is een proces dat wel enkele jaren duurt. Ook ons kindcentrum maakt al deel uit van de beweging naar inclusief onderwijs. Verderop leggen we uit wat daar al van te zien is.

Passend en inclusief onderwijs en het samenwerkingsverband

Soms is er ondanks veel ondersteuning toch nog meer voor een kind nodig dan wij als basisschool met hulp van onze partners kunnen bieden. Dan bespreken we met u als ouder(s)/verzorger(s) wat er naar ons idee nog meer nodig is. Het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Drechtsteden (SWV) helpt u en ons daarbij. Dit gebeurt in een overleg dat we het ondersteuningsteam noemen.

Klik [hier](#) voor meer uitleg over passend en inclusief onderwijs.

Voor meer algemene uitleg over passend onderwijs en de rol van het samenwerkingsverband verwijzen we naar de [website van het Samenwerkingsverband Drechtsteden](#)

Verder zullen we als school aan de leerlingen vragen wat ze van ons aanbod voor hulp en ondersteuning vinden, zoals dit in deze informatiegids staat. Ook dit valt ook onder het hoorrecht. Wat leerlingen vinden van het ondersteuningsaanbod en wat wij als school hiermee hebben gedaan, beschrijven we in het hoofdstuk 'Hoorrecht'.

Hoe zorgt ons kindcentrum voor passend en inclusiever onderwijs?

Op ons kindcentrum vinden we het belangrijk dat elk kind zich goed kan ontwikkelen. Daarom doen we er alles aan om passend onderwijs te bieden: onderwijs dat aansluit bij wat een kind nodig heeft. Dat begint met goed lesgeven voor álle kinderen, in een fijne en veilige leeromgeving.

Onze leerkrachten zijn goed opgeleid en letten goed op hoe het met elk kind gaat. Ze kijken niet alleen naar de cijfers, maar ook naar hoe een kind zich voelt en hoe het in de klas functioneert. Als ze merken dat een kind iets extra's nodig heeft, dan regelen we dat samen. Soms doen we dat binnen de klas, en soms met hulp van buitenaf.

Hoe herken je passend onderwijs bij ons op het kindcentrum?

Passend onderwijs zie je niet altijd direct, maar het gebeurt elke dag. Bijvoorbeeld:

- Soms heeft een kind extra hulp nodig bij lezen. We geven dan extra uitleg of oefenen samen, zodat lezen makkelijker wordt.
- Kinderen die extra uitdaging nodig hebben, krijgen ander werk. Bijvoorbeeld moeilijkere opdrachten of een speciaal programma voor meer- of hoogbegaafde kinderen.
- Als een kind meer hulp nodig heeft, maken we samen een plan. Daarin staat wat we gaan doen, wie helpt en hoe vaak. Zo'n plan noemen we een *arrangement*.
- Is een kind langere tijd ziek? Dan kan het toch meedoen met de les via een *klasrobot* – een soort slimme camera in de klas, zodat het kind vanuit huis mee kan kijken en praten.
- We nodigen ouders uit om mee te denken. Bijvoorbeeld in een gesprek met het ondersteuningsteam, waarin we samen kijken wat een kind nodig heeft.
- Soms doen we onderzoek om beter te begrijpen hoe een kind leert. Bijvoorbeeld door te kijken naar de intelligentie of het leervermogen.
- We houden bij welke hulp een kind krijgt. Dat doen we in een digitaal systeem, zodat we goed kunnen overleggen en volgen hoe het gaat.

Op weg naar een inclusiever kindcentrum

We zijn als kindcentrum ook bezig met de stap naar inclusiever onderwijs.

Dat betekent dat we proberen om zoveel mogelijk kinderen uit onze wijk op ons kindcentrum te houden, ook als ze veel en langdurige ondersteuning nodig hebben.

We doen dit samen met deskundigen uit het gespecialiseerd onderwijs én met andere scholen in de buurt. Het doel? Kinderen leren en spelen zoveel mogelijk samen, dichtbij huis.

Hoe zie je als ouder dat we op weg zijn naar inclusiever onderwijs?

- We werken nauw samen met het samenwerkingsverband om voor ieder kind een passende plek op school te organiseren. We kijken samen wat er nodig is, in plaats van meteen door te verwijzen.
- We betrekken ouders/verzorgers actief bij het maken van plannen rondom hun kind. Ouders/verzorgers kennen hun kind het best, en die kennis gebruiken we om goed af te stemmen wat er nodig is op school.
- Kinderen krijgen hulp waar mogelijk in de klas, bijvoorbeeld van een onderwijsassistent – zodat ze mee kunnen blijven doen in hun eigen groep.

- We kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen. Niet: "Wat kan een kind niet?" maar: "Wat heeft dit kind nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen?"
- We verwijzen al jaren weinig kinderen door naar het speciaal (basis)onderwijs. We doen er alles aan om ondersteuning op ons eigen kindcentrum te bieden, zodat kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven.

Ons stappenplan voor ondersteuning en handelingsgericht werken

Alle scholen in Nederland hebben zorgplicht. Dat betekent dat wij als kindcentrum moeten onderzoeken of we een kind passend onderwijs kunnen bieden. Binnen het Samenwerkingsverband Drechtsteden werken we met een stappenplan om tot passende ondersteuning te komen voor de kinderen die dat nodig hebben. De basis van dit stappenplan is een werkwijze die *handelingsgericht werken* heet.

Dit is handelingsgericht werken

Op ons kindcentrum werken we met *Handelingsgericht Werken*, oftewel HGW. Dit is een vaste en doordachte manier van werken die ons helpt om elk kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling.

We kijken goed naar wat een kind nodig heeft om te kunnen leren en groeien. Daarbij letten we niet alleen op wat er moeilijk gaat, maar juist ook op wat er al goed gaat.

Wat betekent dat in de praktijk?

HGW zorgt ervoor dat we als team duidelijk en gestructureerd samenwerken. Leraren, intern begeleiders en andere deskundigen werken volgens 7 uitgangspunten. Die helpen ons om het onderwijs en de begeleiding van leerlingen zo effectief mogelijk te maken.

De 7 uitgangspunten zijn:

1. We werken doelgericht: we stellen duidelijke doelen met betrekking tot leren, werkhouding en sociaal emotioneel functioneren.
2. We stemmen goed af met elkaar en kijken naar de wisselwerking tussen kind, leraar en omgeving.
3. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om goed te kunnen leren?
4. De leraar doet ertoe, en ouders spelen een belangrijke rol in de ondersteuning.
5. We kijken naar de positieve kanten van kinderen, ouders en leerkrachten.
6. We werken samen: ouders, school en andere betrokkenen trekken samen op.
7. We werken systematisch en open: we leggen uit wat we doen en waarom we dit doen.

Deze manier van werken gebruiken we op alle niveaus binnen de school en bij het inschakelen van extra hulp of onderzoek. Het helpt ons om de juiste keuzes te maken, passende ondersteuning te bieden en samen met ouders/verzorgers te blijven volgen hoe het met hun kind gaat.

De vijf niveaus van ondersteuning

Binnen HGW gebruiken we een piramide om de vijf niveaus van ondersteuning weer te geven. Hoe hoger in de piramide, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is.

Hoe werkt het?

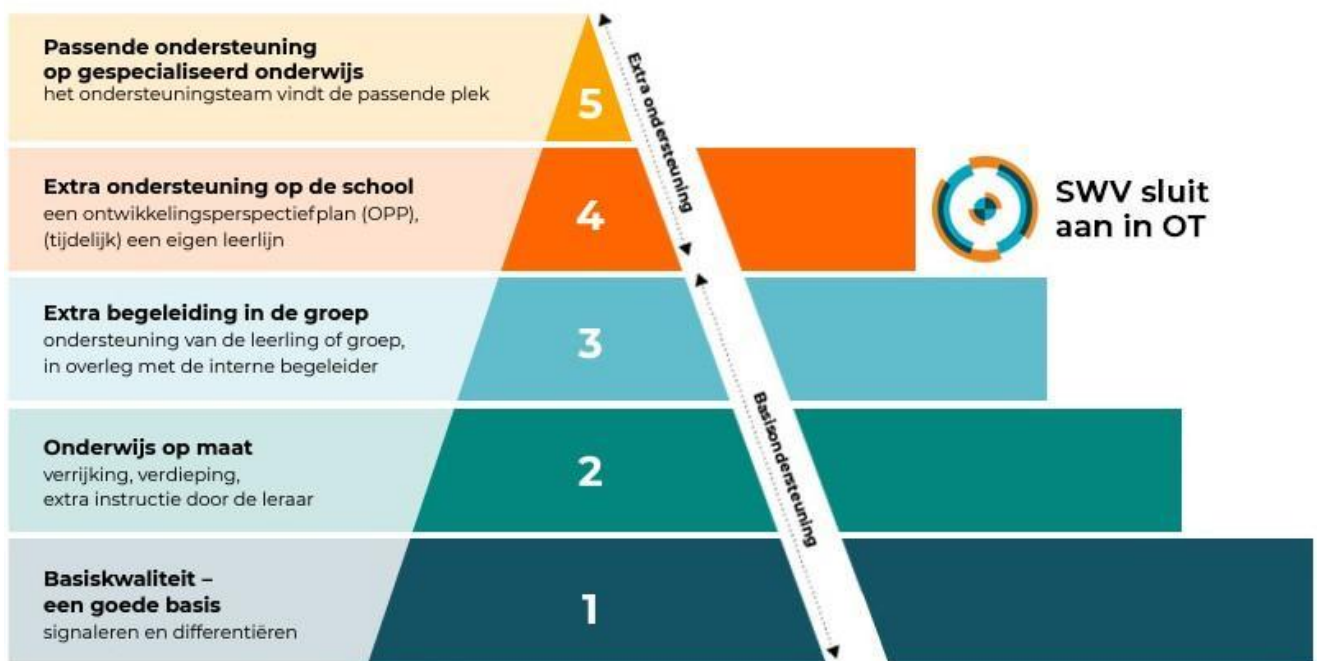
We starten altijd met wat een kind nodig heeft binnen de klas. Als dat niet voldoende blijkt, kunnen we extra hulp inschakelen, bijvoorbeeld van een intern begeleider of externe deskundige.

Belangrijk om te weten:

Als een leerling bijvoorbeeld van niveau 2 naar niveau 3 gaat, dan *blijft* de hulp van niveau 2 gewoon doorgaan. Elk niveau *bouwt verder* op het vorige. Zo stapelen we de ondersteuning op, zodat leerlingen steeds de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Waarom doen we dit?

Op deze manier zorgen we ervoor dat elk kind op de juiste manier geholpen wordt. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft en geven steeds een beetje meer ondersteuning als dat nodig is.

Piramide handelingsgericht werken (HGW)

Stap voor stap naar extra ondersteuning

Op ons kindcentrum werken we met een stappenplan dat eruitziet als een soort piramide. Deze piramide laat zien hoe we leerlingen begeleiden en ondersteunen.

Niveau 1 – Sterk basisaanbod

Dit is de basis die alle kinderen op school krijgen.

Het betekent dat we zorgen voor goed onderwijs in elke klas:

- Sterk onderwijs vanaf het begin: We bieden een rijk en doordacht lesaanbod, al vanaf de jongste groepen. We leggen duidelijk uit volgens de methode Expliciete (Directe) Instructie.
- Leren met plezier en betekenis: Onze lessen zijn boeiend, sluiten aan bij hoe kinderen het best leren volgens wetenschappelijk onderzoek, en zorgen ervoor dat kinderen actief meedoen en nieuwsgierig blijven.
- Rust, structuur en veiligheid: In onze klassen heerst rust en duidelijkheid. We zorgen voor een fijne sfeer waarin elk kind zich veilig en gezien voelt.
- Betrokken en deskundige leerkrachten: Onze leerkrachten zijn ervaren en hebben hart voor hun vak. Ze weten wat kinderen nodig hebben om te groeien en helpen hen stap voor stap verder.
- Aandacht voor ieder kind: We houden goed in de gaten hoe het met elk kind gaat. Als er extra hulp nodig is, zijn we er snel bij.

Hiermee zorgen we ervoor dat de meeste kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.

Niveau 2 – Extra aandacht binnen de klas (intensivering)

Soms heeft een kind iets meer ondersteuning nodig dan het basisaanbod biedt. Bijvoorbeeld:

- Extra uitleg
- Meer herhaling van de lesstof
- Een ander soort instructie of extra oefening

Dit gebeurt gewoon binnen de klas, door de eigen leerkracht.

Niveau 3 – Verdere intensivering, extra begeleiding

Op niveau 3 bieden we intensievere begeleiding aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan gaan om leerproblemen (zoals rekenen of taal), een ontwikkelingsvoorsprong, gedrags- of sociaal-emotionele uitdagingen, of fysieke beperkingen.

De begeleiding vindt meestal plaats in kleine groepjes, soms buiten de klas en wordt gegeven door de leerkracht of een onderwijsassistent. We werken daarbij doelgericht en op maat, zodat elk kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen.

Wie kan hierbij adviseren of ondersteuning bieden?

- Externe specialisten, zoals een logopedist of fysiotherapeut
- Samenwerkingsverband, zoals een onderwijsspecialist of een orthopedagoog

Samen met ouders/verzorgers en adviseurs zoeken we naar de beste aanpak om het kind verder te helpen.

Niveau 4 – Intensieve, individuele ondersteuning

Soms is extra begeleiding binnen de school (niveau 3) niet voldoende om een kind verder te helpen. In dat geval is intensieve, individuele ondersteuning nodig (niveau 4).

We schakelen dan hulp in van het Samenwerkingsverband en/of Sterk Papendrecht.

Wat houdt dit in?

- Er wordt samen - in het ondersteuningsteam - gekeken wat het kind én de leerkracht nodig hebben.
- De ondersteuning vindt meestal één-op-één plaats, en blijft waar mogelijk op de eigen school.

Wie kunnen hierbij betrokken worden?

- Het ondersteuningsteam bestaande uit: intern begeleider, leerkracht, schoolmaatschappelijk werk, orthopedagoog van het samenwerkingsverband en waar nodig specialisten die betrokken zijn bij de leerling.
- Behandelaren bij dyslexie of dyscalculie
- Speciale onderwijsinstellingen zoals *Auris* (taal/spraak) of *Koninklijke Visio* (slechtziendheid)
- Organisaties die psychologisch of didactisch onderzoek doen
- Experts vanuit het speciaal onderwijs of andere zorgpartners

Zo zorgen we er samen voor dat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Wanneer een leerling intensieve, individuele ondersteuning nodig heeft op school (niveau 4), stellen we samen een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Dit plan beschrijft de doelen voor het kind en welke ondersteuning nodig is om die te bereiken.

- Belangrijk daarbij is dat we dit samen met de ouder en het kind doen. In het OPP leggen we duidelijk vast:
Wie doet wat, waarom, hoe en wanneer?
Zo weet iedereen wat er verwacht wordt en werken we als team aan de ontwikkeling van het kind.
- De afspraken in het OPP kunnen verschillen per leerling. Soms is de ondersteuning licht en tijdelijk, soms is die intensiever of structureel. Het plan helpt ons om de begeleiding goed af te stemmen op wat het kind nodig heeft.

We proberen de ouder/verzorger zo vroeg mogelijk te betrekken zodat zij kunnen meedenken over de hulp aan het kind. Ook als ouders zelf zorgen hebben over hun kind, willen we graag dat dit gedeeld wordt met school. Dit kan bij de leerkracht van het kind. De leraar kan dan samen met de ouder(s)/verzorgers bekijken wat er aan de hand is, wat het kind nodig heeft en of er

extra hulp of overleg nodig is met bijvoorbeeld de intern begeleider. Zo zorgen we er samen voor dat het kind de juiste ondersteuning krijgt.

Niveau 5 – Plaatsing op een andere plek (zoals speciaal onderwijs)

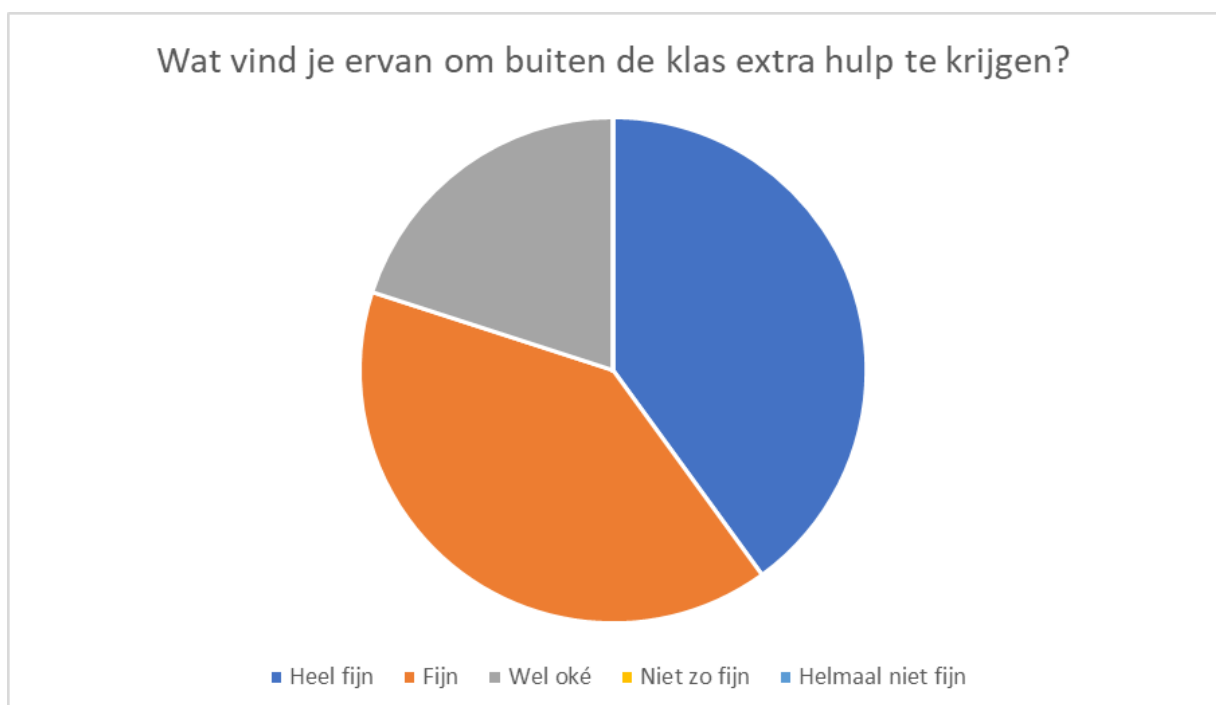
In sommige gevallen bespreken we samen met het samenwerkingsverband én de ouders of een andere reguliere school beter past bij de ondersteuningsbehoefte van het kind. Het kan ook zo zijn dat een kind beter tot zijn recht komt in een meer gespecialiseerde vorm van onderwijs, zoals speciaal onderwijs (SO) of speciaal basisonderwijs (SBO).

Hoorrecht bij ontwikkelingsperspectiefplan

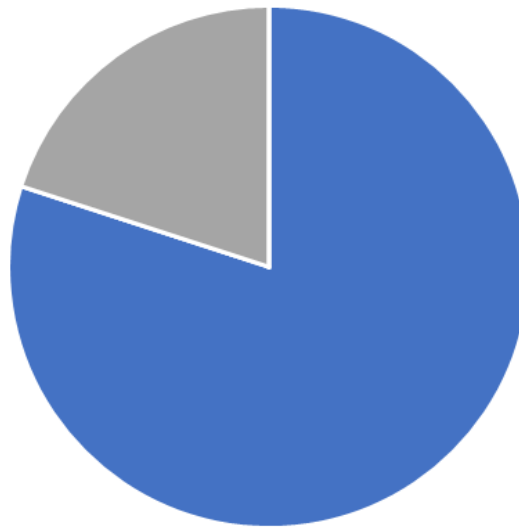
Zowel de ouders als het kind mogen meepraten over de extra hulp of ondersteuning die wij als school aan het kind willen bieden. Dat noemen we het hoorrecht. Hoe de hulp of ondersteuning voor het kind eruit gaat zien schrijven we op in een plan, het ontwikkelingsperspectiefplan. Als we zo'n plan maken, zullen we de ouder/verzorger daar altijd bij betrekken en hun mening opschrijven. U heeft als ouders het recht om in te stemmen met het handelingsdeel van het plan. Ook het kind vragen we wat het van het plan vindt en ook dat wordt in het plan opgeschreven.

Hoe leerlingen hun extra ondersteuning ervaren

Het is belangrijk dat leerlingen zich gehoord en gesteund voelen in de ondersteuning die zij ontvangen. Daarom vragen wij hen regelmatig hoe zij deze begeleiding ervaren. In onderstaande diagrammen is te zien hoe een deel van onze leerlingen zelf hun extra ondersteuning beoordelen. Deze feedback helpt ons om de begeleiding voortdurend te verbeteren en beter aan te sluiten op hun behoeften.

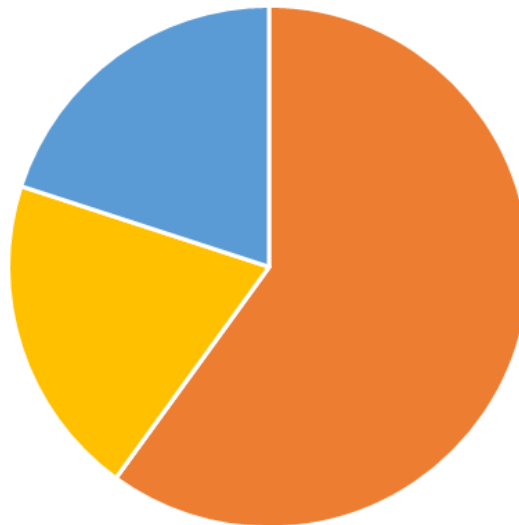

Hoe voel jij je bij de persoon die jou helpt buiten de klas?

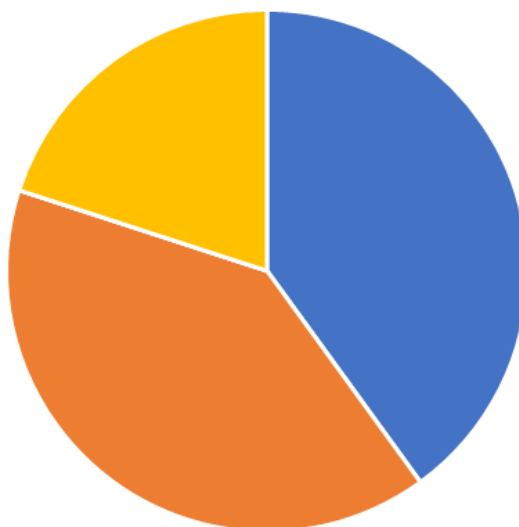
■ Heel fijn ■ Fijn ■ Weet ik niet ■ Niet zo fijn ■ Helmaal niet fijn

Zou jij iets willen veranderen aan de hulp buiten de klas?

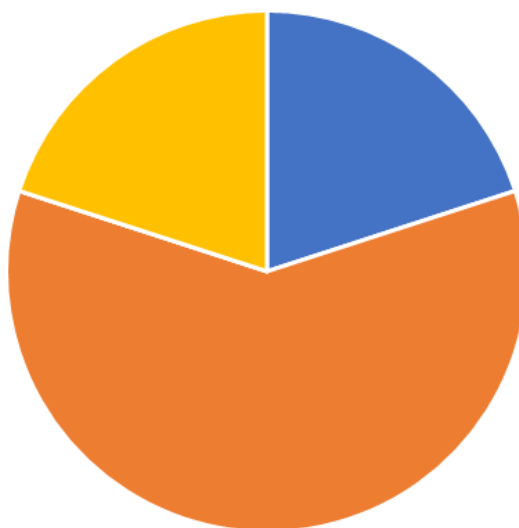
■ Anders ■ Blij zoals het gaat ■ Andere manier ■ Minder hulp ■ Vaker hulp

Begrijp je wat je doet tijdens de extra hulp?

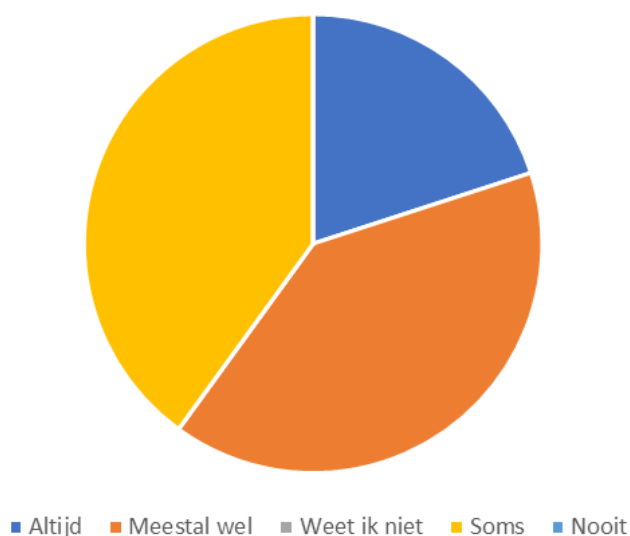
■ Altijd ■ Meestal wel ■ Weet ik niet ■ Soms ■ Nooit

Vind je dat de hulp goed past bij wat jij nodig hebt?

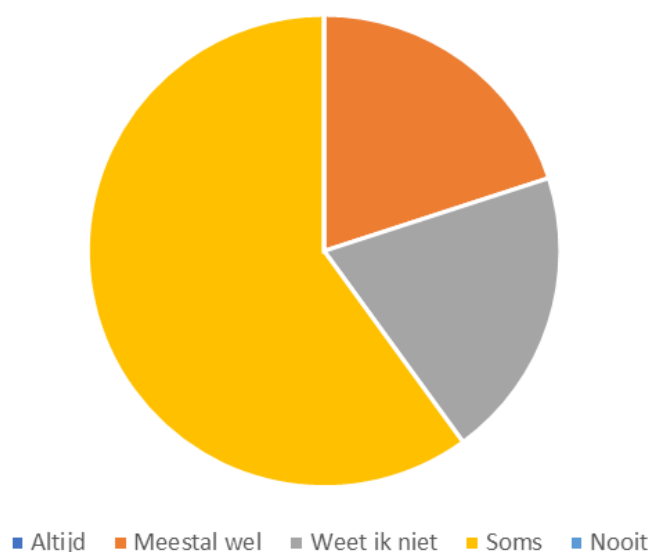

■ Altijd ■ Meestal wel ■ Weet ik niet ■ Soms ■ Nooit

Helpt de extra hulp jou om dingen beter te snappen in de klas?

Mag jij meepraten/meedenken over de extra ondersteuning?

Wat doen de verschillende instanties of hulpverleners waar wij mee samenwerken?

- **Stichting leergeld**

Stichting Leergeld is een organisatie die kinderen van 4 tot 18 jaar helpt die in gezinnen met een laag inkomen leven en daardoor niet kunnen meedoen met schoolse en

buitenschoolse activiteiten. De stichting biedt verschillende voorzieningen aan, zoals schoolspullen, een laptop, een fiets, sport, cultuur en andere activiteiten, zodat kinderen dezelfde kansen hebben als hun leeftijdsgenoten

- **Dyslexiezorg**

Dyslexiezorg richt zich op kinderen die moeite hebben met lezen en spellen door dyslexie. Er wordt intensieve begeleiding geboden om kinderen te helpen bij het verbeteren van hun lees- en spellingvaardigheden. Dit kan bijvoorbeeld door speciaal ontwikkelde leesprogramma's en oefeningen. Dyslexiezorg kan zowel op school als buiten school plaatsvinden, bij gespecialiseerde behandelaren.

- **Fysiotherapeut**

Een fysiotherapeut helpt kinderen die moeite hebben met bewegen. Dit kan bijvoorbeeld als een kind motorische problemen heeft, zoals moeite met lopen, rennen, of fijne motoriek (bijvoorbeeld schrijven of knippen). De fysiotherapeut helpt met oefeningen om het bewegen te verbeteren.

- **GGD Jeugdarts**

De jeugdarts van de GGD is gespecialiseerd in de gezondheid van kinderen en jongeren. Hij of zij doet gezondheidsonderzoeken, vaccinaties en biedt advies over opvoeding en gezondheid. De jeugdarts kan ook helpen bij lichamelijke en psychische zorgen over een kind, zoals zorgen over groei, voeding, of gedragsproblemen.

- **Schoolmaatschappelijk werk**

Schoolmaatschappelijk werk is een vorm van hulpverlening binnen het onderwijs die zich richt op het welzijn van leerlingen. De schoolmaatschappelijk werker helpt leerlingen, ouders en schoolpersoneel bij sociaal-emotionele, psychische en praktische problemen die invloed hebben op het functioneren op school.

- **Auris**

Soms heeft een kind extra hulp nodig bij praten, luisteren of het begrijpen van taal. In zo'n geval kunnen we samenwerken met Kentalis – een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of gehoorproblemen.

- **Koninklijke Visio**

Koninklijke Visio biedt ondersteuning aan kinderen die slecht zien of blind zijn. Ze helpen kinderen met visuele problemen om beter om te gaan met hun omgeving, bijvoorbeeld door speciaal materiaal of technieken die het leren makkelijker maken. Ze bieden ook training voor ouders en leerkrachten om kinderen met visuele problemen beter te ondersteunen.

- **Leerplichtambtenaar**

De leerplichtambtenaar zorgt ervoor dat kinderen naar school gaan, zoals het hoort volgens de wet. Als een kind te vaak niet naar school komt of als er problemen zijn met het schoolbezoek, helpt de leerplichtambtenaar om dit op te lossen. Ze kunnen ook steun bieden bij langdurige afwezigheid van school.

- **Logopedist**

Een logopedist helpt kinderen die moeite hebben met praten, verstaan of uitspreken van woorden. Als een kind niet goed kan praten of problemen heeft met taal, kan de logopedist helpen door oefeningen te geven en het kind te begeleiden in het verbeteren van communicatie.

- **Sterk Papendrecht**

Sterk Papendrecht werkt samen met basisscholen om jeugdhulp te bieden aan kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit kan variëren van lichte begeleiding tot intensieve jeugdzorg, afhankelijk van de situatie van het kind en het gezin.

- **Sterk in de wijk**

Sterk in de Wijk is een initiatief van Sterk Papendrecht, gericht op het bieden van laagdrempelige ondersteuning aan inwoners van Papendrecht. Het doel is om mensen te helpen bij praktische, financiële of sociale vraagstukken, zonder dat daar ingewikkelde procedures voor nodig zijn.